

Faktaark eksem vietnamesisk

Ích lợi để biết về **bệnh chốc lở**

Bệnh chốc lở là gì ?

Bệnh chốc lở là một ký hiệu chung bao hàm nhiều bệnh khác nhau về ngứa ngoài da. Những hình thức thông thường nhất là : bệnh chốc lở vì dị ứng, bệnh chốc lở do sự tiếp xúc, bệnh chốc lở vì tuyến mồ ở da bài tiết quá nhiều chất nhờn và bệnh chốc lở do dùng tã. Atopi nghĩa là khác thường, trong trường hợp này thì da có sự khác thường và được dùng như ký hiệu nói về bệnh chốc lở mang đặc tính dị ứng di truyền.

Bệnh chốc lở có thể mãn tính, điều này muốn nói là lâu dài hoặc cấp thời, và với hầu hết những người bị chốc lở đều có một diễn tiến tốt đẹp vào mùa hè và tệ hơn vào mùa đông. Hình thức mãn tính này, mang đặc tính nổi mụn đỏ và ngứa ngoài da. Do hậu quả của việc cào gãi, thông thường tạo thành những vùng có lớp da chai, dễ nứt. Bệnh chốc lở cấp thời có đặc tính da màu đỏ, sưng và ngứa, có thể có những bọng nước ở da.

Khi bị chốc lở, việc bảo vệ chống nhiễm trùng bị suy giảm, và dễ bị sưng vì nhiễm trùng, có thể cả nấm.

Ai có thể bị chốc lở ?

Trước hết là những trẻ nhỏ bị bệnh chốc lở vì dị ứng. Chúng tôi ước đoán là có khoảng 15 % trẻ em tại Na uy bị chốc lở. Bệnh này thường bắt đầu khi trẻ em được vài tháng tuổi và 60% trẻ em hết bệnh trước khi chúng tròn 4 tuổi. Ngược lại, bệnh có thể tái phát vào tuổi thanh xuân hoặc ở tuổi trưởng thành. Bệnh chốc lở do sự tiếp xúc ít khi có ở trẻ nhỏ, nhưng có sự gia tăng hiện tượng này từ lứa tuổi bắt đầu đi học. Các lỗ ở tai, việc khâu kim loại vào cơ thể và sử dụng kim loại rẻ tiền tiếp xúc với da đã đưa đến tình trạng gia tăng đáng kể về dị ứng qua tiếp xúc đối với chất kền.

Bệnh chốc lở vì **tuyến mồ ở da bài tiết quá nhiều chất nhờn** là hiện tượng tương đối thông thường. Bệnh có thể bộc phát ngay từ những tháng đầu đời, nhưng thông thường nhất ở tuổi trưởng thành.

Những triệu chứng nào gây ra bệnh chốc lở ?

Bệnh chốc lở vì dị ứng làm cho da khô và ngứa.

Bệnh chốc lở do sự tiếp xúc vừa mới xuất hiện hoặc tái phát trở lại đều đưa đến tình trạng da có màu đỏ và sưng lên với những bọng nước lớn nhỏ và các vết thương có nước tại những nơi có sự tiếp xúc trực tiếp với vật gây phản ứng. Nếu bệnh chốc lở do sự tiếp xúc đã có trong thời gian dài, da sẽ khô hơn và dễ bị nứt. Ngứa dữ dội là bình thường. Vào thời gian đầu, bệnh chốc lở này giới hạn ở nơi mà da có sự tiếp xúc với đồ vật mà bạn đã phản ứng, nhưng sau đó bệnh sẽ lan dần đến những vùng da khác.

Với bệnh chốc lở vì **tuyến mỡ ở da bài tiết quá nhiều chất nhờn** nơi trẻ sơ sinh, người ta sẽ tìm thấy da có chất nhờn và màu đỏ với những vảy có chất nhờn ở trán, da đầu, mặt và những chỗ da có nhiều nếp ở cổ và cơ quan sinh dục. Ở người lớn, bệnh xuất hiện với lớp da màu đỏ, có chất nhờn, có vảy tại những phần chính ở mặt, da đầu, sau tai và ở ngực. Bệnh chốc lở do dùng tã trông có vẻ như vùng da ở chỗ dùng tã có màu đỏ, trơn láng và có thể có cả nước.

Nguyên nhân của bệnh chốc lở :

Nguyên nhân của bệnh chốc lở vì dị ứng hiện chưa biết rõ. Các loại dị ứng có ảnh hưởng phần nào đối với một số người, nhưng không hẳn hoàn toàn. Đây là một bệnh mang đặc tính di truyền và môi trường. Điều bình thường là những người khác trong gia đình có các bệnh về dị ứng (**suyễn, bệnh chốc lở hoặc dị ứng**). Người ta có thể tìm thấy tại 20-30% bệnh nhân bị dị ứng có ảnh hưởng đến bệnh chốc lở.

Nguyên nhân của bệnh chốc lở vì **tuyến mỡ ở da bài tiết quá nhiều chất nhờn** không phải bởi sự nhạy cảm, nhưng là một phản ứng của bệnh ở các tuyến mỡ và có thể do bởi những nấm men đặc biệt thường tìm thấy ở da. Những người có lớp da nhờn và bài tiết nhiều chất nhờn dễ bị bệnh này.

Bệnh chốc lở do sự tiếp xúc, bộc phát khi da phản ứng với những chất đựng vào da. Tình trạng này có thể vừa bị dị ứng lẫn không bị dị ứng. Phản ứng không thuộc về dị ứng là do bởi sự tiếp xúc trực tiếp với những chất gây khó chịu cho da như : xà bông, nước, thuốc khử trùng. Phản ứng thuộc về dị ứng được gây ra bởi những chất tạo dị ứng như : kèn, crôm kim loại không rỉ sét, cao su, một loại hơi lấy từ con kiến và nước hoa. Lý do của sự ngứa ngoài da vì dùng tã là sự khó chịu bởi nước tiểu và phân.

Chữa trị bệnh chốc lở

Điều quan trọng nhất trong việc chữa trị bệnh chốc lở là vệ sinh kỹ lưỡng, thoa kem và thuốc mỡ có phương pháp, ngăn ngừa dùng để khô da, dùng gãi, giảm bớt những nguyên nhân gây khó chịu và tránh những thực phẩm gây bệnh đã được biết đến. Nắng và tắm nước muối có hiệu quả tốt đối với bệnh chốc lở ở mức độ nhẹ và trung bình. Trong hầu hết các trường hợp, việc dùng kem kortison là cách chữa bệnh cần thiết tạm thời. Việc này là điều an tâm nếu dùng đúng thuốc, đúng nơi trên cơ thể, đúng thời điểm giữa những lần bị chốc lở. Bác sĩ có thể góp ý về cách thực hiện việc này.

Có thể nói cách tổng quát là bạn phải dùng thuốc đủ mạnh trong thời gian đủ lâu. Khi dùng thuốc nhẹ quá, bạn sẽ không có sự kiểm soát về bệnh chốc lở. Khi có kết quả kém, toàn bộ việc chữa trị bằng kortison sẽ không có công hiệu. Kết quả là bệnh chốc lở thường trở nên tệ hại hơn. Khi bệnh chốc lở của một đứa trẻ tái phát khi đã bị từ trước, bạn có thể bắt đầu dùng kem có chất hữu cơ nhóm 2 hoặc 3. Khi tình trạng bệnh nằm trong tầm kiểm soát, bạn có thể thoa kem thưa hơn (cứ 2-3 ngày một lần). Khi bệnh chốc lở đã khả quan, bạn nên tiếp tục thoa kem 1-2 lần mỗi tuần để bảo đảm kết quả tốt đẹp nhất. Chúng tôi cũng khuyên nên thoa nhiều kem làm mịn da vào buổi sáng và buổi tối và luôn luôn thoa kem này sau khi tắm. Nếu dùng kem kortison, bạn phải chờ vài phút rồi mới thoa kem làm mịn da.

Những kem trị bệnh chốc lở không có chất kortison (Elidel®, Protopic®) có thể là những giải pháp chọn lựa tốt, và nên dùng thử trong trường hợp bị chốc lở mãn tính. Lợi ích của những kem này là không gây ảnh hưởng đến việc da bị chai cứng, ngay cả khi dùng kem trong thời

gian dài, và những kem này có công hiệu rất tốt với bệnh chốc lở. Khi bị nhiễm trùng da, điều quan trọng là hãy chữa nhiễm trùng trước, rồi mới dùng những kem này sau.

Chữa bệnh bằng chiếu điện **theo y khoa** hoặc chữa bệnh theo khí hậu có thể có công hiệu. Tuy vậy, có người bị nhiều hơn trước, rất có thể do hậu quả của sự khó chịu vì mồ hôi. Việc chữa trị này cũng đòi hỏi nhiều thời gian và nhân lực và ít thích hợp với trẻ em dưới tuổi đi học. Kết quả chữa trị tốt sẽ tùy thuộc vào việc bệnh nhân có được thông báo rõ ràng về việc chữa trị hay không. Bệnh chốc lở có thể là một bệnh rất phiền toái, nhưng nếu chữa trị sớm thì hầu hết các trường hợp sẽ có được sự kiểm soát tốt về bệnh. May mắn thay, bệnh này thông thường sẽ tự hết - 80% đã hết bệnh khi 18 tuổi. Đây là lý do để đặt giả thuyết là sự chữa trị tốt về bệnh sẽ giúp cho việc dự đoán tiến trình của bệnh được dễ dàng hơn.

Những yếu tố có thể ảnh hưởng tệ hơn :

Quần áo chật và cứng, quần áo len không mịn, vải nhân tạo, quần áo đậm màu, ẩm ướt, sự căng thẳng, sự nhiễm trùng, thực phẩm, nước khử trùng, khói thuốc, nước hoa, dị ứng, xà bông có chất kiềm, những hoá chất tẩy mỡ và sự nóng bức. Trẻ em biết rành về những loại vải nào gây ngứa.

Phòng ngừa bệnh chốc lở :

Một vài cuộc tìm hiểu cho thấy trẻ em dùng sữa mẹ trong sáu tháng đầu sau khi sinh có thể có những triệu chứng của bệnh chốc lở vì dị ứng muộn hơn. Dù sao đi nữa, việc dùng sữa mẹ cũng bổ. Người mẹ cũng nên tránh dùng thức ăn mà bà không chịu được trong thời kỳ thai nghén, mặc dù bà không chắc chắn việc này có ảnh hưởng đến đứa trẻ hay không.

Làm thế nào để được giúp đỡ :

Trong những trường hợp nhẹ khi bệnh chốc lở có tính cách giai đoạn ở trẻ em, chỉ cần được sự hướng dẫn và góp ý của Trạm y tế là đủ. Trong những trường hợp ngứa nhiều hơn, hãy liên lạc với bác sĩ cố định để có thể bác sĩ này giới thiệu đến bác sĩ chuyên khoa. Sự tự do chọn lựa bệnh viện tại Na uy sẽ giúp cho bạn có cơ hội để chọn lựa dựa trên nền tảng đã được thông báo. Qua trang điện tử này và qua số điện thoại miễn phí **800 41 004**, bạn sẽ được sự thông báo thích hợp về những nơi chữa trị. Sự tự do chọn lựa bệnh viện tại Na uy cũng đưa ra thông báo về quyền được lựa chọn bệnh viện. Hãy vào trang www.sykehusvalg.no